

SAMENVATTING

Importtarieven zijn een belangrijke bron van overheidsinkomsten in Sub-Sahara Afrika (SSA). Het niet nakomen van douanewetten, en zo ontwijken van importtarieven, beperkt daarom de mogelijkheden van overheden in SSA om economische ontwikkeling te financieren. In dit proefschrift wordt een robuuste analyse gegeven van het niveau van importtariefontwijking in SSA en worden mogelijke factoren onderzocht die de mate van ontwijking beïnvloeden. Het proefschrift is ingedeeld in vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 1 beschrijf ik de achtergrond bij deze problematiek in SSA en geef ik een overzicht van de literatuur met betrekking tot het niet nakomen van douanewetten en hoe dit gemeten kan worden. Hoofdstuk 2 behandelt hoe tariefontwijking in SSA over de recente jaren veranderd is in vergelijking met rijke landen en met de rest van de wereld. Deze verandering wordt gerelateerd aan de verandering in de belangrijkste handelspartners van SSA. De belangrijkste conclusie is dat tariefontwijking in SSA toegenomen is over de jaren, hoger is dan in rijke landen en vergelijkbaar met de rest van de wereld. Ook wordt aangetoond dat tariefontwijking toegenomen is op invoer vanuit BRIC landen terwijl het afgenomen is op invoer vanuit OECD landen. Dit suggereert dat de samenstelling van de portefeuille van handelspartners mogelijk voor een deel de toenemende trend in tariefontwijking verklaart. In hoofdstuk 3 wordt gekeken of tariefontwijking in SSA gerelateerd is aan het niveau van corruptie in de invoerende en uitvoerende landen. De resultaten geven aan dat een hoger corruptieniveau in zowel het invoerende land als het uitvoerende land leidt tot meer tariefontwijking en dat deze hogere corruptieniveaus het effect van elkaar versterken. In hoofdstuk 4 wordt onderzocht wat in SSA de relatie is tussen ontwikkelingshulp ten behoeve van handelsfacilitering, de efficiëntie van de procedures bij de douanes in de verschillende landen en hoeveel er gesmokkeld wordt. De resultaten laten zien dat deze ontwikkelingshulp een positief effect heeft op de efficiëntie van de procedures bij de douane en dat dit op zijn beurt leidt tot een afname van de mate van smokkelen. De resultaten in deze hoofdstukken laten een significante relatie zien tussen het niet nakomen van douanewetten in SSA en de hoogte van de invoertarieven, de mate van corruptie, de efficiëntie van de procedures bij de douanes en ontwikkelingshulp ten behoeve van handelsfacilitering. De belangrijkste implicaties van de resultaten zijn dat gerichte hervormingen in SSA op het gebied van procedures bij de douane en op het gebied van handelsfacilitering de naleving van douanewetten kan verhogen. In hoofdstuk 5 van dit proefschrift geef ik tenslotte een samenvatting van de belangrijkste bevindingen in de voorgaande hoofdstukken, uiteindelijke conclusies en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek.